

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ**Ορισμός:**

Ευθύς ονομάζεται ο λόγος με τον οποίο αποδίδονται άμεσα οι σκέψεις ή οι επιθυμίες ενός προσώπου, όπως ακριβώς αυτές διατυπώθηκαν, χωρίς δηλαδή την παραμικρή παρεμβολή.

π.χ. Ὁ δὲ νόμος τί κελεύει, ὃς ἐν τῇ στήλῃ ἔμπροσθέν ἐστι τοῦ βουλευτηρίου;
Χαλεπὸν δ' ἔρῳ σοι καὶ ἄλλο πάθημα, ὧ Σιμωνίδῃ, τῶν τυράννων.
Ἔθιζε σεαυτὸν εἶναι μὴ σκυθρωπὸν ἀλλὰ σύννουν.

ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ**Ορισμός:**

Πλάγιος ονομάζεται ο λόγος με τον οποίο τα λόγια ενός ομιλητή μεταφέρονται έμμεσα σε άλλον ή σε άλλους όχι αυτούσια, όπως ειπώθηκαν αρχικά, αλλά με αλλαγές στη μορφή τους επειδή εξαρτώνται από κάποιο ρήμα λεκτικό, δοξαστικό, αισθητικό, βουλευτικό, κ.ά.

π.χ. Κῦρος ἐδήλωσεν ὅτι ἔτοιμοι εἰσὶ μάχεσθαι, εἴ τις ἐξέρχοιτο.
Ἀκούσας ταῦτα ὁ Κλέανδρος εἶπεν ὅτι Δέξιππον μὲν οὐκ ἐπαινοίῃ, εἴ ταῦτα πεποικῶς εἶῃ.
Εἶπε δὲ ὅτι, ἐπειδὴν ἡ στρατεία λήξῃ, εὐθύς ἀποπέμψῃ αὐτόν.

Περιπτώσεις πλάγιου λόγου**Γενικά πλάγιος λόγος μπορεί να είναι:**

- Ειδικό απαρέμφατο:**
π.χ. Πάντας ὑμᾶς οἶομαι γινώσκειν.
- Ειδική πρόταση με εξάρτηση από ρήματα δοξαστικά, λεκτικά, γνωστικά, αισθητικά:**
π.χ. Ἀλλὰ γὰρ ὅτι μὲν ἐν Σπάρτῃ μάλιστα πείθονται ταῖς ἀρχαῖς τε καὶ τοῖς νόμοις, ἴσμεν ἅπαντες.
- Τελικό απαρέμφατο με εξάρτηση από ρήματα βουλευτικά, κελευστικά, προτρεπτικά, συμβουλευτικά, αιτητικά, απαγορευτικά.**
π.χ. Μένων ἐβούλετο πλουτεῖν.
- Κατηγορηματική μετοχή με εξάρτηση από ρήματα γνωστικά, αισθητικά, δεικτικά, δηλωτικά, αγγελτικά:**
π.χ. Ἴσθι ἀνόητος ὢν.
- Πλάγια ερωτηματική πρόταση:**
π.χ. Ἐπιμηθεὺς ἠπόρει ὅ,τι χρήσαιτο.

Παρατηρήσεις στον πλάγιο λόγο

- Ενίοτε, **μετά από άνω τελεία, συνεχίζεται ο εκφερόμενος με ὅτι / ὡς + ευκτική / απαρέμφατο πλάγιος λόγος** χωρίς, φαινομενικά, ρήμα εξάρτησης και εκφέρεται με απαρέμφατο ή ευκτική. Συνδέεται δε με τον προηγούμενο πλάγιο λόγο με τους συνδέσμους γάρ, οὖν, δέ. Παρατηρείται μάλιστα κάποτε και εναλλαγή πλάγιου λόγου επιθυμίας και πλάγιου λόγου κρίσεως.
π.χ. Λυκομήδης ἔλεγεν ὡς **μόνοις τοῖς Ἀρκάσι Πελοπόννησος πατρίσι εἶῃ**· μόνοι **γὰρ** αὐτόχθονες ἐν αὐτῇ **οἰκοῖεν** (μτφρ. Ο Λυκομήδης ἔλεγε πως η Πελοπόννησος μόνο για τους Αρκάδες είναι πατρίδα· γιατί μόνο αυτοί κατοικούσαν εκεί ως αυτόχθονες).
π.χ. Ὁ δὲ αὐτοὺς εἰς Λακεδαίμονα **ἐκέλευεν ἰέναι**· οὐ **γὰρ εἶναι** κύριος αὐτὸς (μτφρ. Αυτὸς τους προέτρεψε να πάνε στη Λακεδαίμονα· γιατί δεν είχε αρμοδιότητα).
- Δυο κύριες προτάσεις, συνδεόμενες παρατακτικά, κατά την τροπή τους σε πλάγιο λόγο, γίνονται **η μία ειδική πρόταση και η άλλη ειδικό απαρέμφατο**.
π.χ. Ἡμῖν μὲν δοκεῖ ἀδικεῖν τοὺς Ἀθηναίους, βουλόμεθα δὲ καὶ τοὺς πάντας ξυμμάχους παρακαλέσαι. (ευθύς λόγος)
π.χ. Εἶπον **ὅτι** σφίσι μὲν **δοκοῖεν** ἀδικεῖν οἱ Ἀθηναῖοι, **βούλεσθαι** δὲ καὶ τοὺς πάντας ξυμμάχους παρακαλέσαι. (πλάγιος λόγος)

3. Ο εισαγόμενος με τον σύνδεσμο ότι πλάγιος λόγος κρίσεως μπορεί να συνεχιστεί με απαρέμφατο αντί για οριστική ή ευκτική ή να μεταβληθεί σε ευθύ λόγο μετά το ότι, που στην προκειμένη περίπτωση πλεονάζει.
π.χ. Είπεν **ὅτι οὐδὲν ἄν**, ὅ,τι τῇ πόλει δοκοίη, **ἀντειπεῖν**. (μτφρ. Εἶπε ὅτι δεν θα μπορούσε να φέρει αντίρρηση σε ὅ,τι αποφασίσει η πόλη.)
π.χ. Πρόξενος εἶπεν **ὅτι αὐτός εἰμι**, ὄν ζητεῖς. (μτφρ. Ο Πρόξενος εἶπε ὅτι αὐτός εἶμαι που γυρεύεις.)
4. Μερικές φορές στην ίδια περίοδο γίνεται μετάβαση από τον πλάγιο στον ευθύ λόγο ή και αντίθετα.
π.χ. Ἀλκιβιάδης οὐκ ἐν καλῷ ἔφη τοὺς Ἀθηναίους **ὄρμεῖν**, ἀλλὰ **μεθορμίσαι παρήνει** εἰς Σηστόν, **οὗ ὄντες ναυμαχήσετε**, ἔφη. (μτφρ. Ο Ἀλκιβιάδης εἶπε ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι δεν εἶχαν προσορμίσει σε καλό σημεῖο, γι' αὐτό τους συμβούλευε να προσορμίσουν στη Σηστό, ἐκεῖ αν βρίσκεστε θα ναυμαχήστε, εἶπε.)
π.χ. Λέγοντος ἐμοῦ ταῦτα ἀποκρίνεται Πολυκλῆς ὅτι ὁ συντρήραχος αὐτῷ οὐχ ἤκει ἐπὶ ναῦν· **οὐκ οὖν παραλήψομαι μόνος τὴν τριήρη**. (μτφρ. Τὴν ὥρα που ἔλεγα αὐτά μου ἀπαντά ο Πολυκλῆς ὅτι ο συντρήραχος του δεν θα ἔρθει στο καράβι· δεν θα παραλάβω λοιπὸν μόνος μου τὴν τριήρη.)